

[Стаття публікується в Інформаційному бюлетені з міжнародної стандартизації 1-2011](#) Лі
то - це найкращий привід відволіктися від роботи, школи і щоденної метушні та відправитись на пляж, у похід, побачити нові пам'ятки чи просто розслабитись.

Але, щоб не було обрано: короткочасний пікнік у сільській місцевості або двотижневу поїздку на літаку, поїзді чи автомобілі, можна бути впевненим, що у гарячий сезон ніхто не залишиться самотнім. Натовпи туристів завжди викликають затори на дорогах, а разом з ними затримку та напруження, що робить відпочинок не дуже комфортним.

Для вирішення таких проблем технічним комітетом *ISO/TC 204 «Інтелектуальні системи транспорту»* були розроблені стандарти, що допоможуть отримувати корисну інформацію перед виїздом та під час подорожі, збільшать комфорт та зменшать порушення.

Основним з цих документів є технічна специфікація *ISO/TS 14823:2008 «Інформація про рух та переміщення. Повідомлення через незалежні стаціонарні системи розсилки. Словник графічних даних для систем розсилки інформації перед виїздом та під час поїздки»*.

Специфікація ISO/TS 14823 надає систему стандартизованих кодів для існуючих знаків і піктограм, що використовуються для доставки інформації про рух та переміщення (ITT). Стандарт встановлює єдиний графічний словник даних (GDD) для полегшення обміну інформацією між засобами зв'язку, а також надає каталог графічних зображень (наприклад, дорожніх знаків) та піктограми, специфічних для кожної країни, а також призначає їм унікальний код.

Як це працює

Мандрівники зазвичай використовують різні засоби для одержання інформації щодо

перевезень, організації дорожнього руху, умов подорожі, громадського транспорту, дорожніх знаків (у тому числі графічних), громадських споруд, а також навколишнього середовища та дорожніх умов (у тому числі графічних). Специфікація ISO/TS 14823 допомагає таким інтелектуальним транспортним системам (ITS) організувати продуктивну роботу шляхом встановлення глобальних загальних принципів і практик.

Система кодування, наведена в специфікації ISO/TS 14823, використовується для отримання повідомлень, що можуть бути оброблені різними медіа системами. Вона також дозволяє розробляти графічні повідомлення бортових установок. Все це необхідно для людей, які заздалегідь планують свою подорож, а також у разі зміни їхніх планів, які можуть статися під час подорожі.

Системи оброблення графічних повідомлень, зазвичай, складаються з операторів системи ТТІ, медіа систем і мережі зв'язку для об'єднання цих систем. Зокрема, специфікація ISO/TS 14823 встановлює вимоги до операторів системи ТТІ, до яких належать:

- центри управління транспортним рухом (TMC);
- центри інформації про транспортний рух (TIC);
- центри інформації про паркування (PIC);
- центри громадського транспорту (PTC)
- постачальники додаткових послуг (VASP).

Вона також розповсюджується на медіа системи, серед яких:

- бортові пристрої (OBU);
- знаки змінюваних повідомлень (VMS);
- персональні комп'ютери (PC);
- термінали загального доступу (PAT).

Стандарт ISO/TS 14823 докладно пояснює концепції графічних даних інформаційних послуг, а також надає огляд послуг для користувачів ТТІ. Інформацію, що надається перед поїздкою та під час неї можна поділити на такі види:

- знаки дорожнього руху – попереджувальні, регуляторні, інформативні,

- об'єкти та комунікації громадського призначення;
- навколишні/дорожні умови.

Поінформованість про тумани та слизькі дороги

Застосування ITS підвищує рівень інформаційного обслуговування мандрівників, поліпшує продуктивність існуючої інфраструктури, вдосконалює зручність та безпеку, оптимізує витрати. Додаткові переваги специфікації ISO/TS 14823 полягають у покращенні умов подорожі за допомогою повідомлення про якість повітря та рівень шуму. Вона також робить час у дорозі більш продуктивним для ділових поїздок. Крім того, встановлення інтелектуальних транспортних систем дозволяє використання декількох альтернативних режимів подорожі, а також допомагає надає інформацію про рівень навантаження на транспортну систему.

На практиці інформація дорожніх знаків може попереджати користувачів про велику кількість обставин, що можуть призвести до змін у подорожі. За допомогою доступу до дорожніх консультантів через ноутбук або громадський термінал можна досягти пункту призначення найзручнішим способом.

Більшість систем не тільки забезпечує користувачів інформацією про основні напрямки руху в межах міста, вулиці та повороти, але й попереджують про останні аварії, подають оновлену інформацію про тимчасові обмеження паркування, сповіщають про закриті ділянки, на яких проводяться роботи, повідомляють про зміни в швидкісних обмеженнях на магістралях або виявляють певні обмеження, за яких необхідні об'їзди.

Поінформованість про будь-які проблеми на передбачуваному маршруті дозволяє обрати інший час виїзду або розглянути альтернативні види транспорту для забезпечення більш вдалої та швидкої поїздки.

Коли мандрівник наближається до виїзду із швидкісної магістралі він звертає увагу на збільшення кількості вивісок «заправка – їжа – житло». Але таку інформацію зручніше одержувати за допомогою автомобільного пристрою, особливо коли вже пізно, а потрібен готель або кімната дитячого відпочинку, необхідно щось купити або наповнити бензобак. Можливість доступу до таких послуг на початку та впродовж подорожі, під

час наступного повороту або через кілька миль вниз по дорозі не тільки забезпечує зручність, але й надає душевний спокій подорожуючому.

Наявність інформації про навколишнє середовище та стан доріг перед поїздкою або під час неї є також надзвичайно корисною, а в деяких випадках може врятувати життя. Спеціальні вивіски на дорозі, що попереджають про смугу туману навколо найближчої гори або про слизькі дороги, допомагають подорожуючому бути пильним і лишитися в безпеці.

Незалежно від того, яка медіа система використовується для одержання інформації, доступ до неї напередодні подорожі або під час неї дозволить заощадити дорогий час та гроші у дорозі і витратити їх на пляжі, в кемпінгу або за столом пікніку.

Вправно, безпечно, ефективно

Маючи понад 100 опублікованих стандартів на інтелектуальні транспортні системи, технічний комітет ISO/TC 204 продовжує активно працювати в галузі комунікації транспортних засобів, що допомагає подорожуючим здійснювати подорожі більш яскраво, ефектно, безпечно та продуктивно. Більш детальна інформація щодо стандартів на етапі розроблення надана на web-сайті ISO/TC 204 [tinyurl.com/ ISO/TC204](http://tinyurl.com/ISO/TC204) або www.iso.org

Про автора: Майкл Ноблет – голова технічного комітету ISO/TC 204 «Інтелектуальні транспортні системи», асоційований партнер та спеціаліст з бізнесових рішень для глобальних бізнесових послуг IBM. Пан Ноблет визнаний на міжнародному рівні експерт з автомобільної електроніки і безпроводних комунікацій, він сприяє активності різних країн у діяльності з розвитку технологій транспортних засобів та безпеки перевезень.